

Kapitola první

„Že ale žijeme v podivném světě, když si člověk může dovolit koupit dům, ale už ne obraz, na kterém je namalovaný,“ zamyslel se Franklin Merton. „V tom se skrývá nějaká hluboká pravda. Jenom nevím jaká.“

Mluvil o obraze Marc a Harriet v Orcadia Place od Simona Alphetona, který zakoupila galerie Tate Britain – tenkrát jednoduše Tate –, a namalovaným domem byla Orcadia Cottage. Jeho poznámka o podivném světě směřovala k Harriet z obrazu, jíž ho koupil a s níž se mínil oženit, až jeho rozvod nabude platnosti. Později, když se vzali a vášeň vyprchala, se jí svěřil: „Vlastně jsem se s tebou ani oženit nechtěl, ale vzal jsem si tě, protože jsem čestný muž a ty jsi byla moje milenka. Některým se možná moje názory můžou zdát zastaralé, ale já si za nimi stojím. Soudil jsem, že kdybych se s tebou rozešel, nikdo by neměl zájem o odložené zboží, proto jsem se rozhodl, v tvém zájmu, učinit z tebe počestnou ženu.“

Jeho první manželka se jmenovala Anthea. Když se rozváděl, musel opustit i jejich psa a to ho opravdu velice bolelo.

„Jestliže má člověk fenku, nebude přece sám štěkat,“ prohlásil, když Harriet odmítala dělat domácí práce.

„Škoda že nejsem irský setr,“ odsekla a s uspokojením sledovala, jak sebou škubl.

Žili spolu pět let, dvacet tři roků byli manželé a společný čas strávili v Orcadia Cottage, Orcadia Place 7a, Londýn NW8. Vzhledem k tomu, že Franklin měl britský jazyk, sklon trousit kruté poznámky a jinak si manželky nevšímal a že mu Harriet po odpolednech vesele zahýbala s mladými řemeslníky, nebylo to zrovna šťastné manželství. Na dovolenou jezdili každý zvlášť, Franklin se tvářil, že cestuje sám, ale ve skutečnosti ho doprovázela jeho první manželka, a po poslední cestě se za Harriet zastavil pouze proto, aby jí oznámil, že od ní odchází. Vrací se k Anthee a jejímu současnému irkému setrovi jménem De Valera. A má v úmyslu se s Harriet rozvést, jak jen to půjde. V Orcadia Cottage ji nezastihl a Anthea ho jako velkorysá žena nabádala, aby se ji snažil vypátrat. Zároveň s Harriet zmizel i největší kufr, většina jejích šatů a nejcennější šperky – a Franklin nepochyboval, že utekla se svým posledním milencem.

„Ozve se, jakmile bude něco potřebovat,“ odbyl tedy Antheu. „A to bude jistě brzy.“

Avšak Harriet se neozvala. Franklin se tedy opět vrátil do Orcadia Cottage a hledal nějaké vodítko pro to, kam mohla jeho manželka zmizet, zjistil však pouze tolik, že domek je nezvykle uklizený, útulný a čistý.

„Zvláštní je, že jsem tam bydlel tolik let, a nikdy jsem se nebyl podívat ve sklepě. Neměl jsem k tomu důvod. Stejně bych přísahal, že hned vedle dveří do kuchyně byly dveře a za nimi schodiště, které vedlo dolů. Ale není tam.“

Anthea byla mnohem chytřejší než Harriet. „Když říkáš, že bys přísahal, máš tím na mysli, že bys klidně šel před soud, postavil se před porotu a prohlásil: ‚Přísahám, že v domě bylo schodiště vedoucí do sklepa?‘“

Franklin se na chvíli zamyslel a potom odpověděl: „Asi ne. Ne, to bych neodpřisáhl.“

Nabídl dům k prodeji a pro sebe a Antheu zakoupil dům v South Kensingtonu. Realitní makléři v inzerátech popisovali Orcadia Cottage jako „georgiánské sídlo mistrně zvěčněné světoznámým malířem Simonem Alphetonem“. Kupci (americký pojišťovací agent a jeho manželka) si přáli nastěhovat se co nejdříve, a když jim Franklin nabídl projektovou dokumentaci, kterou před třiceti lety vyhotovili jeho stavební inspektoři, s radostí se obešli bez vlastního znaleckého posudku. Konec konců dům tady stál dvě stě let, takže proč by padal zrovna teď.

Clay a Devora Silvermanovi zakoupili dům od Franklina Mertona v roce 1998 a bydleli v něm až do roku 2002, kdy se vrátili do Connecticutu, do vlastního sídla v Hartfordu, které mezitím pronajímali. Jejich první podzim v Orcadia Cottage se psí víno zbarvilo nejprve do oranžova, pak do ruda a nakonec začalo opadávat. Clay Silverman sledoval, jak se listí snáší na předzahradku a zadní dvorek vydlážděný kameny. Narudlá lepivá kašovitá masa listí ho děsila, každou chvíli na ní s Devorou uklouzli, a nakonec si manželka podvrtna kotník. Clay Silverman věděl hodně o umění a Alphetona znal dobře, o přírodopise a zahradničení však neměl ani ponětí. Když kupoval Orcadia Cottage, domníval se, že listí, které pokrývalo dům a tvořilo pozadí objímajícím se milencům na obraze, zůstane navždy zelené a navěky přirostlé k větvím. Jakmile všechny listy opadaly, nechal psí víno pořezat.

Zpoza něj se vyloupila Orcadia Cottage z hezkých načervenalých cihel. Clay nechal okna opatřit okenicemi a vstupní dveře natřel na šedozeleno. Vydlážděný zadní dvorek hyzdil nevzhledný kanálový poklop, na němž trůnila rozpadající se kamenná nádoba. Nechal ji na-

hradit truhlíkem, do něhož mu z místního zahradnictví nasázeli starčeky, vřes a skalníky. Po čtyřech letech se s Devorou odstěhovali. Clay Silverman za dům zaplatil osm set tisíc liber a prodal ho za milion a půl Martinu a Anne Rokebyovým.

Rokebyovi měli syna a dceru, ovšem v Orcadia Cottage byly pouze dvě ložnice. Jedna však byla natolik prostorná, že se dala rozdělit, a tak se také stalo. Poprvé za téměř půl století bydlely v domě opět děti. Ani v tomto případě se neprováděl žádný znalecký posudek, protože Martin a Anne platili hotově a nepotřebovali hypotéku. Nastěhovali se do Orcadia Cottage v roce 2002 a žili zde čtyři roky (jejich děti už dosáhli teenagerského věku), když Martin nadhodil před manželkou, že by mohli dům rozšířit a vybudovat suterén. Z chystaných výkopových prací se měly zrodit dvě další místnosti – řekněme vinný sklípek, „rodinný pokoj“, pracovna nebo všechno dohromady. Právě tyto úpravy se poslední dobou dostaly do módy. K historickému domu nelze vybudovat přístavbu ani další patro navíc, ale stavební úřad vám možná povolí zavrtat se do země. Podobně uspěli i v Hall Road, která ležela nedaleko Orcadia Place, a Martin stavební práce sledoval s velkým zájmem.

Suterénní pokoj by se ideálně hodil pro děti. Ty by si do něj mohly dát velkoformátovou televizi, počítače a stále složitější hudební vymoženosti. Možná by se tam vešla i posilovna pro Anne, patřící mezi posilovací maniakky. Na konci léta 2006 se Martin obrátil na stavební firmu, která mu přestavovala velkou ložnici, ale majitelé už v oboru nepodnikali. Další na řadě tedy přicházela v úvahu stavební společnost, jejíž reklamní cedule stála před Hall Road – se jménem, telefonním číslem a e-mailem. Ovšem muž, který se k nim přišel podívat, prohlásil, že takové úpravy by nebyly vhodné. Soused

jim pak doporučil jinou firmu. Ti poslali svého člověka a ten usoudil, že všechno jde. A další byl toho názoru, že by se to dalo udělat, pokud by Martin oželel vzrostlé stromy na předzahrádce. Požádali tedy stavební úřad o povolení vybudovat suterénní prostory.

Pak Martin, Anne a děti odjeli na měsíc do Austrálie. Mezitím se vytipovaná stavební firma vyjádřila, že dům je příliš starý, takže by nebylo moudré zasahovat do základů. Další soudili, že by se to dalo udělat, ale za dvakrát vyšší sumu, než Martin předpokládal, přičemž se nenamáhali ani přijet a podívat se na vlastní oči, ale sdělili mu vše po telefonu. Celý projekt definitivně skončil, když mu stavební povolení zamítly úřady, které obdržely protesty od všech Rokebyových sousedů, s výjimkou toho, jenž doporučil stavební firmu.

To vše zabralo asi rok. Na podzim 2007 se syn Rokebyových (který představoval hlavního adepta na obývání suterénního pokoje) odebral na univerzitu. Čas plynul a plány na přestavbu skončily v šuplíku. Když se i dcera odstěhovala do internátní školy, v domě bylo rázem ještě víc místa. Hned na jaře 2009 odjel Martin s Anne na dovolenou do Florencie. Tam se Anne v obchodě na řece Arno zamilovala do velké amfory, která stála ve výloze. Podle všeho ji vylovili odněkud z vod Středozemního moře a kolem okraje se skvěl vlys s nymfami a satyry, jak tančí a v družné shodě se vzájemně korunují věnci.

„Tu chci,“ prohlásila Anne. „Dali bychom ji místo toho ošklivého truhlíku.“

„Máš ji mít,“ kývl Martin. „Proč ne? Ale odmítám ji vláčet do letadla.“

Obchod jim slíbil, že ji vypraví poštou, a v květnu 2009 pečlivě obalená přepravka, která putovala oklikou spleťtými cestami, aby se vyhnula letecké přepravě, konečně dorazila do St John's Wood. Místní zahradnictví

souhlasilo, že vázu osadí kalokvětem a rozchodníkem nádherným, ale Martin napřed z dřevěného sudu vybral původní rostliny a hlínu, vložil zbytky do igelitového pytle a odnesl vše na skládku.

„Vždycky mě zajímalo, co je pod tím poklopem, ale nikdy se mi nechtělo to zjišťovat.“

„Teď máš příležitost,“ podotkla Anne bez zájmu.

„Asi je moc těžký. Nezvednu ho.“

Ale nebyl moc těžký. Martin zdvihl kanálový poklop a odkryl velkou tmavou dutinu. V hloubce nebylo vidět nic kromě čehosi, co vypadalo jako igelitový pytel nebo celá role igelitu. Radši si skočím pro baterku, pomyslel si, došel si pro ni, a tím na dlouhou dobu převrátil svůj život vzhůru nohama.

Je to přehnané? Možná. Ale vlastně ani ne. Když si do té temné dutiny posvítíl, zajistil sobě, manželce a jejich domu přední místa ve všech denících, na dlouhé měsíce připravil rodinu o soukromí, přitáhl dav čumilů zblízka i zdaleka, srazil cenu stavby zhruba o milion a proslavil Orcadia Place asi tak, jako by šlo o poslední působiště Jacka Rozparovače.